

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj... Négy hasábon...

„Nyitár”-ben megjelenő közlöny minden péld. 50 kr.

Hirdetéseket felvételre és kiadásra...

Kéziratok visszaküldésének...

RSZÁGI

részvény-társulat.

nterményeinket házi czelokra

llett. nkba zni.

dóság.

Arverés.

Arverési kir. járásbíró, anyvi hatóság közhírre teszi, más város árvászéke végre...

Sebestyén, kir. járásbíró.

KITÜNTETÉS SZÉKES-FEHÉRVÁR ezüstérem 1879. DISZOKLEVÉL 1871-ben.

Apponyi — a közös hadseregről.

A Janszki tábornok által provokált tápintatlan és helytelen (a Tisza Kálmán szelid jelzővel élve) katonai tüntetés...

Nem oly esemény ez, hogy rövid diszputa után napi-rendre térhetnék felette. Vagy — a mit nem kívánunk — végzetes összeütközésre fog vezetni, vagy pedig — a mit kívánunk — maga után vonja a közös hadsereg reformálását.

A képviselőházban több interpellációra szolgáltatót alkalmat ezen ügy, s hetfőn Apponyi Albert gróf, a mérsékelt ellenzék nagy tehetségű vezére, kit politikai tulzással senki se vádolhat, a következő interpellációt terjesztette elő:

„T. képviselőház! Ki az utóbbi hetek és napok eseményeit figyelemmel kísérte, aki a hazai és bécsi lapokba bepillantott, lehetetlen, hogy ne konstataitla volna, hogy a közgyűlés előterében, úgy a Lajthán tul, mint a Lajthán innen, legújban a hadseregve vonatkozó kérdések állottak, még pedig, hozzáteszem, melyről azt hiszem, hogy sem az országban, sem a monarchiában, legkevésbé pedig a hadseregnek előnyére nem szolgálnak.

En nem szándékozom ezen eseményeket, sem azon nyilatkozatokat, melyek ez irányban történtek, részletesen esetenli. Nem szándékozom ezt tenni, először mert fel kell tennem, hogy azokat mindenki tudja, és mert, midőn e tárgyban a kormányhoz interpellációt intézek, nem az a czélm, hogy a kölcsönös tüntetésre ingerlő, czirkulus vitiosusban tovább mozogjak, hanem hogy a felmerült dolgokat a magyar közjog szempontjából a maguk valódi világításába helyezni törekedvén, ebből a czirkulus vitiosusból a kibontakozást elősegítem, de oly módon, hogy az ország jogainak és legitím érzelmeinek egy jöttaját se áldozom föl.

Midőnazon tünetektől, melyekre bátor voltam általánosságban utalni, egy dolog domborodik ki és ez az a momentum, melyet kizárólag és a lehető legnagyobb objektivitással óhajtok a t. ház figyelmébe ajánlani. E momentum az, hogy a monarchiában jelentékeny állást elfoglaló és nagy befolyással bíró egyesnek által, a közös hadsereg közjogi állására és az abban kívánt szellemre nézve tüntető módon, oly nyilatkozatok tétettek, melyek me-rev ellentétben állanak Magyarország közjogián alap helyével és a monarchia dulusztikus szervezetével.

Ezen nyilatkozatok tartalma röviden két pontra vihető vissza. Először foglaltatott azokban az elmélet, hogy az a hadsereg, mely a magyar közjog szerint császári és királyi osztrák-magyar közös hadsereg, kizárólag császári osztrák hadseregnek nevezettetik, vagy oly célzattal, mintha Magyarországnak ahöz joga nem volna, vagy a mi valószínű, oly célzattal, hogy az osztrák császári czirkulusok és az ahöz fűzött hadseregnek megnevezésében egyszerűs mind a magyar királyi fejedelemi jogai és Magyarország is belefoglaltatik; belefoglaltatott másodsor az a tétel, az a theoria, hogy a hadsereg szellemében másnak uralkodni nem szabad, mint a császár és birodalmi eszme iránti hűségnek.

E nyilatkozatoknak czélzata mintegy az: átulja el, hogy a császárhoz és a birodalmi eszméhez való hűség, mely birodalmi eszme közjogunkban teljesen ismeretlen, nemcsak a magyar király és a magyar királyság ignorálásával történt, hanem mintegy a dualizmus teogrében egy szigetet skar képezni, mely annak institucziója és ennek szelleme által nem érintetik, sőt kell, hogy ne érintessék; akkor lehetetlen, hogy a magyar országgyűlésen az ily felfogás ellen tiltakozó szót ne emeljek.

T. ház! Nehéz definiálni azt, hogy egy testületnek és így a hadseregnek szelleme minő alkotó elemekből áll. És mégis megkíséreltem analízálni azt, hogy egy testületnek és különösen egy hadseregnek szelleme miből állhat és miből kell hogy álljon.

Elő sorban tekintetbe jönnék itt a tulajdonképi értelemben vett katonai tulajdonságok és katonai erények. És én, két felszólalásomban a közös hadsereg-

gel szemben nem elleutetek keresése, hanem a rokonszevu vezérel, készségesen elismerem, s örömmel konstataitlom, hogy ezen katonai erények hadseregünkben igenis megvannak és hogy önzértelettel nézhetünk e tekintetben hadseregünkre. De t. ház ezen szigoruan vett katonai erényeken kívül a hadsereg szellemének mélyebben fekvő alapokkal is kell bírnia.

Es ezen alapok, t. ház, nem lehetnek mások, mint a ragaszkodás a fejedelem trónjához és a hazához. Már most, ha azt halljuk, hogy a hadsereg szellemével merőben ellentétben áll, akkor lehetetlen nem konstataitunk, hogy itt egy igen veszedelmes lejtő állunk. Mert t. ház, a hűség a császárhoz, a mely a hadsereg szellemének első postulatumaként említettik, hamisan értelmezte, hogy ha az mint különböző valami akar magyarázatot a magyar király iránti lojalitástól, hogy ha az akar benne rejteni, hogy azon honpolgárok, kik a hadseregben szolgálnak, a hadsereg kötelekeiből folyó engedelmességi kötelesegen kívül, mint honpolgárok más lojalitási viszonyban állnak a magyar királyhoz, mint azon magyar honpolgárok, kik az országban bármely más osztályához tartoznak. A magyar király iránti lojalitást a magyar királynak személye és a magyar koronának eszméje azért oly magasra, mert az sohasem kpiszeite kizárólag a királynak a nemzet fölötti uralkodását, hanem képviselte a királynak a nemzettel egyenlő köztársasági lényné összeforrasat uty, hogy régi közjogunk a nemesseget, mely azokban az időkben a populüs legálisat kizárólag képezte, úgy nevezte, hogy „membrum sacrae coronae Hungariae.” És miután az 1848-iki átalakulás a nemesi előjogokat az országban minden polgárra kiterjesztette, minden magyar állampolgár membrum sacrae coronae, a magyar szent korona tagja, és ez kölcsönös a magyar koronának azt a fenyt, azt az erőt, a melynel fogva a nemzet, azt sohasem tekinthet egy vele szembenálló, förtékülvált faktornak, hanem a nemzet egész egész egyénisége egyik tagjának betetőzésének.

Azt hiszem, hogy bárki is teljesen megelégedhetik azzal, hogy ha a közös hadseregnek magyar részeiben a fejedelem iránti hűség, a magyar király iránti lojalitásnak e történelmi és szabad államoához és nemzetekhez méltó talaján áll.

Ha pedig hazafiságról beszélünk, akkor nemcsak közjogunk, de a magyar nemzet évszázadokon megörözt, kirchataitlan hagyományával és érzelmeivel merőben ellentétben áll, ha a hadsereg fiktitv hazait: a birodalmat, ismer, a melyet sem aközjog, sem a magyar ember tudata nem ismer; ha nem elégszünk meg azzal, hogy a hazafiság, a melynek talaján a hadsereg szellemének is kinöni kell, ne legyen más hazafiság, mint a magyar ha-ához való ragaszkodás, a magyar hazafiság.

Ezen országban t. ház, soha senkinek sem fog sikerülni más hazafiságot, mint magyar hazafiságot megteremteni.

Merültek fel a közös hadseregben már régebben egyes tünetek, a melyek arra engedek következtetni, hogy az 1869-ki kiegyezésnek, a dualizmusnak szelleme, véderőnk ezen fontos tényezőt még nem hatotta át teljesen. Midőn t. ház e tünetek, egyes eszigeiteltnek tekinthető eseményeknek és a fennálló állapotok egyes részeinek köréből kivonatnak és nagy befolyású egyének tüntetesszerű nyilatkozatainak tárgyaival szolgálnak, akkor azt h-azem azon ügynek, a melynek eddig gyakran s kimeletes hallgatással véltünk szolgálni tenni, ma már nem azon az upon, hanem az eszmék teljes tisztázására, a szanálásra alkalmazott kezdeményezéssel szolgálnak.

Intézményeink tekintélye és szilárdsága nem tekinthető biztosítottak, minden fenyegetés alól mentesítettnek, ha oly tünetek merülnek fel, melyek arra nézve ál-landó aggodalmat engednek felállani, vajjon a véderő minden faktors, teljes harmóniában működik-e az ország alkotmányával, közjogi instituczióival?

De t. ház, még veszedelmesebb ily állapot további fenállása magára a hadseregnek nézve. Már előbb mondottam, hogy engem felszólalásomban nem vezet a hadsereg ellen semminemű ellenszenv, sőt hogy én annak katonai tulajdonait tisztelettel elismerem. Most további megyek. Vezet felszólalásomban az a közjogi állapont, melyet mint a Deák-párt eszméinek meggyőződéses szerint hű megörzője követni köteleseggemnek tartom. Vezet az az állapont, hogy a közös hadsereget én igenis fenartani kívánom, és hogy arról meg-vajyok győződve, hogy abban a pillanatban,

melyben a közös hadsereg szelleme és Magyarország hagyományos szelleme közti ellentét kiegyenlítettlené fajul, (Felkiáltások a szélső balon: Már az! Zaj. Halljuk! Jobbfelől.) a közös hadsereg fölött, mint intézmény fölött kivólna mondvaa végítélet. (Felkiáltások a szélső balon: Legyen úgy!)

En tudom, hogy e tekintetből álláspontom t. szomszédaimtól különbözők. De en ez álláspontomból folyólag tartom köteleseggemnek fölemelni intő szavamat, midőn egy általam fenartandóknak vélt intézmény vesze-lyeztetve van.

T. ház! Mondom, legveszélyesebb az irányzat fejlődése, magára a hadseregre nézve. Mert nem a katonai tulajdonok egyedül azok, nem a vitézség egyedül az, érintő háboruban egy hadsereg működésének hatályosságát megállapítja. Szükséges arra az, hogy teljes szolidaritásban érezze magát azon néppel, melynek talajából fejlődött, azzal a néppel, melynek léteért küzd.

T. ház! Ma e solidaritási érzet van veszélyeztetve, ma a magyar nemzet kénytelen látni, hogy hathatatos befolyások, kelő ellensúlyozás nélkül működöttek arra, hogy a közös hadsereg közjogi felfogásában és szellemében oly irányzatok nyerjenek túlsúlyt, melyek a magyar nemzet közjogi elveivel és évszázados hagyományos érzelmeivel kiegyensúlyozhatatlan ellentétben állnak.

T. ház! En mindezek nyomán a t. minisztereiök uról nem azt kérde em, meg, hogy ő e jelenségekről mint vélekedik. Mert meg-vajyok győződve, hogy ő azokról ép úgy vélekedik, mint en. De ez, t. ház, azon a helyen, a melyet a tisztelt miniszter uf elfoglal, nem elég. Azt vagyok bátor töie kérdeni, mit szándékozik tenni azon állapotok megszüntetésére s azok elfajulásának megállítására, melyekre rámutatni szerencsem volt. A t. minisztereiök urnak arra, hogy ez irányban tegyen, elég hatalma van. Hatalma van először állásánál fogva, melynek vezére, hatalma van — hozzá merem tenni — e kérdésben nagyobb, mint bármiben. Mert biztosíthatom őt, hogy ha ez irányban helyesen és erélyesen tesz: azok, a kik politikai ellenfelei is, a legmesszebb menő ellenzéki támogatásukat töie megtagadni nem fogják. (Igaz! Úgy van! a bal és szélsőbaloldalon. Helyes! a jobb oldalon.) Ezen hatalom nagyságával arányban áll azon felelősség súlya is, mely a minisztereiök urra nehezdedni fogna, ha most, midőn ezen lappaugó ellentétek senki által sem ignorálható nyilatkozatok által kifejezésre jutottak, azok eltávolítására mit sem tesz. Ezen szempontból kiindulva voltam bátor a kérdés a képviselőház kebelében felvetni és azon interpellációt benyújtani, melynek felolvasását kérem.

Interpelláció a minisztereiök urhoz.

Minuten jelentékeny tényezők, a közös hadsereg közjogi helyzetéről és szelleméről oly főfogásokat nyilvántartanak, melyeknek tünetei a hadsereg körében iddig is tapasztalhatók voltak, melyek közjogi alapörvényeinkkel, Magyarország állami onalóságával és a monarchia dualisztikus szervezetével ellentétben állnak; miután ezen tényezők hivatalos és erkölcsi befolyása alkalmas arra, hogy ily főfogások a hadseregben uralkodókká váljanak, és pedig

miután az ebből eredő ellentét, közjogi intézményeink tekintélye és a hadsereg működésének hatályosságára és így az osztrák-magyar monarchia biztonságára egyaránt káros befolyást gyakorolna és ennél fogva föltétlenül elhárítandó,

kérdezem a minisztereiök urat: Mit szándékozik tenni, hogy a közös hadseregnek, mint császári és kir. osztrák-magyar hadseregnek közjogi helyzete minden féremagyarazástól megóvassék és hogy minden oly törekvés vagy állapot meggátoltassék, illetőleg megszüntettesék, mely a hadseregben, közjogi alapörvényeinkkel, Magyarország állami onalóságával és a monarchia dualisztikus szervezetével ellentétben álló szellem terjesztését célozza vagy eredményezi? (Zajos tetszés a bal és szélsőbalon.)

Országgyűlés. A képviselőház tegnap gyorsan elintézte s letárgyalta a napirendet, változatlanul elfogadván a főrendiház által a közigazgatási törvényjavaslatokon tett módosításokat, nemkülönbön a némely választókerületeket érintő változásokról szóló törvényjavaslatokat is. A főrendiház módosításaihoz Irányi, Thaly, az utóbbi törvényjavaslatához Lukó és Orbán szólaltak fel, utalva a választókerületek közt észlelhető aránytalanságokra. Felszólalásaiuk Tisza Kálmán választott. Ma a telekkönyvi betétekről szóló tör-

vényjavaslatot veszi tárgyalás alá a képviselőház.

Ausztria Magyarország ellen. Bécs, május 31. Az utóbbi napok bonyolodott helyzete végre a válság jellegét öltötte. Bár a félhivatalos nyilatkozatok szerint a miniszterium komolyan kívánja megujítani Magyarországgal a petroleumra vonatkozó tárgyalásokat és inkább lemond, semmint hogy a lengyelek követeléseinek eleget tegyen, a többség által választott végrehajtó bizottság elhatározta, hogy a jobboldali bizalmi férfiak egyhangulag a Sues-széle javaslat mellett, tehát Magyarország ellen szavazzanak a válság bizottságban. Taaffe gróf Stadnicky lengyel gróf előtt a következő nyilatkozatot tette: „Hogyan alkudozzam én most, kivált a Belcredi által okozott igazgatottság közepette a magyarokkal? Es Taaffe gróf egyelőre tényleg nem fog tárgyalni Magyarországgal. — Mikor Taaffe gróf legmagasabb helyen jelentést tett a helyzetéről és azt mondta, hogy a kormányának vagy le kell mondania, vagy pedig föl kell oszlattia a képviselőházat, ezt felelték neki: „Akkor válaszsza inkább a kisebbik rosszat, tudni illik mondjon le.” A jelen körülmények között mindazáltal senki sem hiszi, hogy Taaffe gróf megy; ellenkezőleg: minden bizonyos, ő fog megbízatni az új kormány alakításával és ugyancsak a mostani miniszter társaival lép majd a képviselőház elé. Figyelemreméltó dolog, hogy a legkomolyabb politikai körökben is szoros összeköttetést látnak a petroleum kérdés és Janazki között. Az igazi differenciák az a Janszki-affaire. Döntő körök nagyon zokon vettek a Tisza nyilatkozatát a Hentzi-janszki ügyben. Mióta azonban Belcredi elmondta hírhedt beszédét, meg sokkal inkább kárhotatják az osztrák chauvinistákat. Mondják, hogy Belcredi gróft egy igen magas állású egyén fogadta kihallgatáson, de nem azért, hogy beszédeért megdicséje, hanem hogy komoly feddésben részesítse, mivel olajat öntött a tüzre. Elkedvetlenülőleg hál különösen az a körülmény, hogy meg azt sem mondatják, hogy Belcredi gróf saját iniciatívájából beszélt és csak személys nézetet fejezte ki; sőt azt is belátják hogy az osztrák kabinet egyes kiváló tagjai már előre helyeselték Belcredi beszédét, akár saját személyes meggyőződésből, akár azért, mert jövőben a katonai befolyás hátadatossággától várják pozíciójuk megerősítését. Hogy ez idő szerint mily komoly a hangulat leginkább bizonyítja az a körülmény, hogy az udvar a bécsi virágünnep alkalmából egyáltalán nem volt mulató kedvben és hogy ép az uralkodó, ki a legnagyobb fényt adhatta volna ez ünnepeiségeknek, nem jelent meg a mulatságon. Belcredi gróft az uralkodó ismét kihallgatáson fogadta.

A francia törökönvtelők ügye. A hercegek kiutasításáról szóló törvényjavaslat előleges tárgyalására kiküldött bizottság Montjaut választotta elnökévé és elhatározta, hogy Freycinet, Sarrien és Demole minisztereket meghallgatja. A törvényjavaslat a kamarában valószínűleg szombaton kerül tárgyalásra. A France azt hiszi, hogy a többség és a kormány közt megegyezés fog létrejöni, azon az alapon, hogy a kiutasítás csak az egyeségen leszarmazó pretendensokra terjedjen ki.

A moszkvai polgármester beszéde. Az orosz rajtő nagy tetszettel fogadta a moszkvai polgármester beszédét, melyben utalt arra, hogy a szent Szófián a kereszt ragyogjon a fényhold helyett, holott a sajtó sokkal több politikai érzéket árukt volna el, ha azt emelte volna ki, hogy a czár a beszéd eme részere nem választott, mi annyit jelent, mely ellentétben áll annak provokáló jellegét, mely ellentétben áll Oroszország békés politikájával. Még határozottabban álltélte a moszkvai polgármester nyilatkozatát a pétérvári Isak templom egyik hitzónoka, ki a kronázási évforduló alkalmával tartott szónoklatában hangsúlyozta, hogy a czár nem gondol hódításra, hanem a népjólét fejlesztésére. Miután minden hitzónoklatot a szent szinodus elé kell terjesztetni, a fentebbi kijelentés úgy tekinthető, mint a moszkvai polgármester beszédének közvetett deza-vuálása.

Az olasz választások. Romából írják. A hivatalos távirat már megvitte a világnak a Depretis-kormány választási diadalát, melyet az officiózus sajtó a hagyományos dithirambusokkal ünnepel. Ha a 30-40 szótöbbség elég a diadalhoz, úgy Depretis kétségkívül

szerecsent kívánhat magának, mert óvé a több-
ség. De, ha azon idöket nézzük, melyekből
a kamarát feloszlatta, úgy aligha lehet meg-
elégedve, mert azon czéjja, hogy az új válsz-
tásokban homögen és zárt többséget szerezzen,
egyképpen nincs elv. Az új kamara, noha
sok új elem került bejéje, egészben olyan lesz,
mint a régi volt. A kormány és az ellenzék
egyaránt több kiváló tagját elvesztette s az
általános várakozás ellenére a szociálista és
köztársasági csoport alig szaporodott. Ellen-
ben megtörtént azon hallatlan botrány, hogy
Cipriani, a háromszoros gyilkosság miatt há-
látra itél s élethosszigani gályarabságra meg-
kegyelmezett fejezenc, két helyen választott
képviselővé. A szintén hírhedt Sbarbaro mind-
két helyen, a hol fellepett, kegyetlenül meg-
bukott. Annál kínosabban halhatott a kor-
mányra Cairoli gyözelme Rómában. Minthogy
Cairoli kezdetül fogva kijelenté, hogy nem a
római mandátumot tartja meg, megválasztása
tisztán a személyes tüntetés jellegével bír.
Drepretis irányában, melyet fokozott azon nagy-
szerü óvazió, melyben a főváros a gyözelme
után Cairoli részesíté.

Helyi hírek.

* Statisztika a Hortobágyról. A „D e b r.
E l l e n ö r” szombati számatan egészen té-
ves adatokat közölt a hortobágyi lö- és marha-
állomány felöl. Mi a legbiztosabb forrásból —
a követezőkben állítottuk össze az adatokat:
Az 1-3-ó számú ökröcsordás keze alatt van 54
tehén, 4 bika, 1941 ökor, a 2-ik számú bika-
gulyás keze alatt van 292 bika, a 3-ik számú
tinógulyás keze alatt van 1518 tinó, a 4-ik
számú tinógulyás keze alatt van 1073 tinó, a
5-ik számú tinógulyás keze alatt van 1395
tinó, a 6-ik számú tinógulyás keze alatt van
1274 tinó, a 7-ik számú szögulyás keze alatt
1335 drb szarvas marha, a 8-ik számú gulyás
keze alatt van 1692 tehén s 22 bika, a 9-ik
számú csikós keze alatt van 487 lö, a 10-ik
számú gulyás keze alatt van 1815 szarvas-
marha, 305 lö, 26 bika, a 11-ik számú gulyás
keze alatt van 1265 tehén, 21 bika, 12-ik
számú gulyás keze alatt van 1253 tehén, 16
bika, a 13-ik számú csikós keze alatt van 416
lö, a 14-ik számú gulyás keze alatt van 1677
tehén, 22 bika, 15-ik számú csikós keze alatt
van 456 lö, a 16-ik számú gulyás keze alatt
van 1202 tehén, 195 lö, 166 bika, a 17-ik
számú gulyás keze alatt van 1515 tehén, 18
bika, a 18-ik számú csikós keze alatt van 330
lö 19-ik számú gulyás keze alatt van 1794
tehén, 447 lö, 24 bika, a 20-ik számú cifra
csikós keze alatt van 200 lö, a 21-ik számú
cifra csikós keze alatt van 208 lö, a 22-ik
számú cifra csikós keze alatt van 205 lö, a
23-ik számú cifra csikós keze alatt van 230
lö, a 24-ik számú cifra csikós keze alatt
van 238 lö, a 25-ik számú cifra csikós
keze alatt van 212 lö, a 26-ik számú csődör-
csikós keze alatt van 44 lö, a 27-ik számú
kondás keze alatt van 790 sertés, a 28-ik
számú kondás keze alatt van 691 sertés, a
29-ik számú kondás keze alatt van 733 sertés,
a 30-ik számú kondás keze alatt van 1134
sertés, a 31-ik számú kondás keze alatt van
858 sertés, a 32-ik számú kondás keze alatt
van 847 sertés. 33. Külön csapatokban 620
sertés. 34. Birka-nyájokban 18883 birka. 35.
Fejős juh-csapatokban 4188 juh, 37. Nyáj-
juh-csapatokban van 726 juh, 340 kos. Ösze-
sen 18872 drb szarvasmarha (tehén, tinó),
3974 lö, 5693 sertés, 461 birka, 1941 ökor,
23797 birka, 766 juh.
* A felhőtlenység sok aggodalomra ad

A »DEBRECZEN« TARCZÁJA.

A szivtelenek.

— Regény Pápai Imrétől. —
— 18. közelem. —
— Ha csak sétálnék is a tánczók kö-
zött elég lesz az nekem. Tudja-e hogy velem
egyetlen egyszer sem tánczolt még? Másoknál
pedig sokat és minö jó kedvvel tánczolt! Nekem
nagyon fájt ez akkor. Ha már annyire
vagyunk: mondja meg öszintén, miért gyűlölt
maga engemet? Nem volt hozzám soha egy jó
szava sem! Futott onnan a hol én voltam.
Miert tette ezt? Meg bántottam valaha és
nível?
— Arthur zavarba jött. Nem tudta ha
válaszoljon-e, és mit mondjon? Emlékezett jól.
Adél igazat mondott. Mindig oly idegen udva-
ritian volt iránta, kerülté. Meg mondja-e?
Oh mit mondjon neki? Idö kellett hozzá hogy
szóhoz jusson.
— Nem mondhatok mást — szóló csen-
des fojtott hangon — csak azt hogy én soha
se gyűlöltem. Nem tudtam. Ha idegen valék
hozza, azért voltam az, mert hasonló tapasz-
taltam. Ön mindig guoyolt. Irántami ellenszen-
vét nem is titkolá.
Korönszky örnagy jön hozzájuk, egy má-
sik huszártiszttel.
— Nagyság engedelmeivel — szóló az örn-
agy — van szerecsém bemutatni Brush
Ervin ezredesemet és barátomat.
Adél szívélyesen tövölé új ismerösét.
— Szabad eszedzem egy tánczört —
kezdé az ezredes, pár üres bök elmondása
után.
— Hol is a tánczrendem? Igen! Zele-
méri ur kérem a tánczrendemet.
Arthur oda adta a kívánt tárgyat.
— Heureka! kiált fel az ezredes a
tánczrend áttekintése után! Mind szerecsé!

most alkalmat a gazda és nem gazdaközönség-
nek. Egész napokon át, mint izzó tügyöló süt
le a nap róla forró sugarival, úgy látszik,
kiakarja venni az utolsó csepp nedvet a föld-
ből, az utolsó verejtékeket az emberek orczái-
ról. A végtelnek ritka találkozását jelentette
a mostani május, melynek folyamában didereg-
tünk a januári fagy miatt és olvadoztunk a
kánikulai hőségben. A június még nagyobb
meleget hozott. Napok óta tart a tikkaszó
hőség, ember, állat és növényzet erősen eped
egy kis esőre, de nem látszik sokszor nap-
okon át egy makulányi felhőcske sem az égen,
melynek feljövételéhez a jötékony esőre a leg-
kisebb remény fűződhetne. A vetésekben még
nincsen ugyan nagy kár, de ha tovább tart
a hőség, a tengeri és huvelyes termények nagyon
megsnylik.
* A független ögi párt jünálisa. A deb-
függelenségi párt jünálisa f. hó 20-án fog
megtartani a nagy-erdei Dobosfele-pavillonban
Tekintetbe véve azt, hogy a függetlenségi párt
által rendezett mulatságok mindig a legjobban
szoktak sikerülni, bizonyos, hogy a jünálisi is
teljes sikert hozand. A rendezőbizottság is
mindent elkövet a siker érdekében s városunk
törzspolgársága körében, melynek a független-
ségi párt által rendezett mulatságok szoktak
találkozók lenni, nagyérdeklődés mutatkozik a
jünálisi iránt, anyival inkább, mert több or-
szágülési képviselő megígérte a mulatságban
való részvételt.
* Szabad labon. Wein Dánielt, kit nem
régem több hely vadak miatt letartóztat-
tak, szabadon bocsátották. A királyi ügyész
fellebbezést jelentett be a szabad labra való
helyezés ellen. Wein ügyének ezen fordulata
tehat több tekintetben moodható meglepőnek.
Ugy haljuk, hogy Wein sorsa iránt sokan ér-
deklődtek.
* Rözsa Imre bünügyének tárgyalási napja
megváltozott. A tárgyalás — nem mint tegnap
irtuk — e hó 14-én, hanem e hó 25-én fog
megtartatni.
* Eb marás. Egy csapó-kerti birtokos ku-
tyája a czeplőd-utczai külvároson 3 gyermeket
megmárt. Az egyik Torma Rözsa 8 éves, a
másik Nagy Lajos 6-8 éves. Az utczabeliek
a kutyát agyóverték. A vizsgálat megindít-
ott annak konstatalás végett, vajon veszett
volt-e az eb, vagy sem? A gyermek-k gyógy-
kezelés alá vették. Mi látva városunk ut-
czáin a sok kóborló kutyát, nem csodálkozunk
a felett, hogy így eset történt, — hangoztattuk
is már többször, hogy hatósági rendszabály-
lyal, a szájköszorák szigorú alkalmazásával s
más ily preventív eszközökkel kellene elejét
venni a történetű szerencsétlenségeknek, —
de szavunk kiáltó szó volt a pusztaban. Most
is — előre megvagyunk gyözödvé — hogy
Pató Pálal azt mondják sokan: „Éj h r á
érünk a rra még!”
* Debreczeniek — Szögödebén. A deb-
felsőbb kereskedelmi intézetnek növendékei,
mintegy negyvenen, Propper János igazgató-
tanár vezetés alatt tegnap délután 2 órakor
érkezett Szögödebe az osztrák-magyar állama-
vautó. A vendégeket a kereskedő ifjak társu-
latának bizottsága fogadta a vasutnál s kalau-
zolta a városban.
* Az ördöfi kirándulás rendező bizot-
sága tegnap d. u. ötlet tartott, melyen a ki-
rándulás programja megállapított. E pro-
gram ma terjesztetik jóváhagyás végett az
iparos-kör választmányára elő. Nem sokára azon
helyzetben leszünk, hogy a programot egész
terjedelemben közölhetjük.
* Kinevezés. Dr. K i s s Károly egyetemi

vegyészeti tanársegédét, városunk azülöttét, a
vallás és közoktatásügyi miniser állami közép-
iskolai reides tanárrá nevezte ki (1800 frt.
évi fizetéssel) s mint ilyennek, egy felállítandó
üvegműintézet érdekében az egyetemi fizikai
intézetben bocsát rendelkezésre alkalmas he-
lyiséget, köteleességévé téven különösen az
egyetemi fizikai és kémiai intézeteket fino-
mabb, üvegből készíthető tudományos eszkö-
zőkkel ellátni és ezeknek készítésére a kémia-
val és fizikával foglalkozó tanárjelölteket
gyakorlatilag oktatói. Nalunk ezen még eddig
nem létező intézmény nagy szükségét fog a
tudományos körökben pótolni s megérdemli,
hogy nagyobb dimenziókban is kultiváltassék.*
* Bankett a főispán polgármester és az
összes debreczeni kiállitók tiszteletére. Az
iparos-kör tudvalevőleg jövő vasárnap este
tánczvizsgálatot rendez a nagyerdön; minthogy
ugyanazon nap délelőtt történik az érme-
es-ökmanyok ünnepeleges kiosztása, annál fogva az
iparoskör elhatározta, hogy gróf D e g e n-
feld József, Simonffy Imre, Dr. K i r-
rály Ferencz s a összes debre-
czeni kiállitók tiszteletére a
tánczvizsgálat színhelyén társas vacsorát ren-
dez, megünnepelni kívánva az által ama na-
pot, melyen a munka diadalt aratott, melyen
az érdem jutalma kifejezésre talált, de ezáltal
egyszersmind legjobb tiszteletnek tanujelét
őnhajta adni azok iránt, kiknek leginkább kö-
szönhető, hogy a kiállítás sikeréből a városra
nézve oly jelentékeny osztályrészt jutott.
A társas vacsora ennél fogva a mondott este 8
óra körül kezdődött, s abban mindaz ki
az iparoskör tánczvizsgálatán megjelen
inkább résztvehet, minthogy e társas vacso-
rára külföldi megállapítva nincs, s ki ki te-
szése szerint érkezhetik. Felhívjuk ez elveze-
tes estélyre a közönség figyelmét.
* Rendőri felhívás. Azon nö, ki tegnap
delben szaz f. hó 1-én a vasuti állomásnál a
36-ik számú talýgásnak egy nagyobb ütező
koffert elszállítást végett téves czímen átadott
felhívják: hogy annak átvétele végett a
III. ker. kapitányságnál haladéktalanul je-
lentkezsek. Debreczen, 1886. június 2-án a
III. ker. rendőrkapitány-ág.
* Vizsgarend a reáli iskolában. Debreczen
szab. kir. város főreáliskolájának az 1885-86.
tanévet bezárho nyílvános kövizsgálatai az evang.
reform. főiskola épületében a követező sor-
rendben tartatnak meg: Június 21-ken: I.
osztály: Magyar nyelv, német nyelv és mér-
tan. Június 22-ken: II. osztály: Földrajz,
magyar nyelv és német nyelv. IV. és V. osz-
tály: Számtan, mértan, természetrajz és vegy-
tan. Június 23-ken: I. osztály: Földrajz, ter-
mesztetrajz, számtan. III. osztály: Magyar nyelv,
német nyelv és történet. Június 25-én: II.
osztály: Természtetrajz, mértan, számtan. IV.
és V. osztály: Magyar, német és francia
nyelv, földrajz és történelem. Ezen vizsgálatok
mindenkör délelőtt tartatnak és pontban 9
órákor kezdődnek meg. Június 25-ken délután
5 órákor testgyakorlati vizsgálat a nyári torna-
helyiségben. — Ugyancsak június 25-én d. u.
és 26-án d. e. a rajzteremben az összes tanu-
lók rajzai lesznek megtekintés végett kiál-
lítva. Mindezen vizsgálatokra a m. t. szülöket,
általában pedig a tanúgy iránt érdeklöket,
disztelettel meghívjuk. A magántanulók vizs-
gálataira a tanári kar június hó 27 és 28.
napjait határozta meg. — A magántanulóknak
különösen fi yelmébe ajánljuk, hogy elektoruk
két hiteles anyakönyvi kivonattal, előző tau-
lumányozásukat pedig szabályszerű iskolai
bizonyítvánnyal tartoznak igazolni. A magán-

A zenekar a négyes nyitányába kezdett.
Látta hogy sietett Arthur a szép as-
zonyhoz, látta annak karján fei állani a
tánczók sorába lépni, és a szivet égő fájd-
alomtól szorulni érzi. Szomoruan kétségbe-
esetten tekintett reájuk, ajkai érthetelen szá-
vakat tördelnek; Majd el ment az ajtóból,
hogy ne is lássa öket. De egy ellenállhatlan
erö mindig vissza-vissza vonta. Pedig igazán
látni sem akarta öket. Még sem tudott meg-
várni nézeüküktöl. Bos zaakodott is érte váli-
Bos zaakodott magára, arra a komoly arczu-
fial emberre, de a ki most mosolygott is;
arra az igéző szép asszonyra, ki megtanítá
mosolygói azt a mosolytalan, r i d e g
ierüur.
Nem nézheté tovább. Eltávolzott a te-
rambul. Hej! teengr könyv temeti el azt a
mosolyt. Bánat, gyasz, keserűség lesz abból.
Haza ment. Irgalmatlanul felveri az igazok
álmát alró Jutka asszonyt. Össze szidta, majd
megverte, Jutka asszony se tudta mert. Aztán
bezarkozott szobájába. Össze font karkokkal
megállott írö asztala előtt. Az a kedves szo-
moru kép most is oly részvétellel tekintett.
Nézte nézte és könyv ragyogott szemébe.
— Miért mennél el oly korán?
— Miért nem maradtál továbbra is köz-
tünk?
Vagy ha elmennél: mért nem viszed ma-
gaddal öt is, engem is, mind a kettöket.
Imádkozzál érte, értem is, mindnyájunkért. Én
már nem tudok.
Erösen hajnalott mikor szobája ablakai
első étültek.
VII.
Cautörtök este van. E napon tartja Sza-
lárdyné hires estélyét, melyeken a legvála-
gotottabb társaság szokott egybegyülni; melyet
aztán pazar fényüzéssel örökös káprázatban
tartott.
Fényben ragyogásban nem versenyezhe-
tett vele senki, mint szépségben és szellemben
sem.

vizsgálatot tenni szándékozók a szükséges ada-
tokat legkésőbb június 16-ig tartoznak bejelen-
teni a taunézet igazgatóságánál. Debreczen,
1886. június hó 1-jén. — A reális kola
igazgatóság.
* A deb. ipar és keresk. bank kimuta-
tása május hóri: Bevétel: Penzkészlet april
30-án 37489. frt. Kifizetett váltók után 235727
frt 71 kr. Kifizetett előlegek után 1390 frt.
Kamatok után 8475 frt 19 kr. Kamatbetétek
után 221172 frt 56 kr. Erczpenz eladás után
290 frt 76 kr. Ertekpapír 4411 frt 65 kr.
Folyó számla 477499 frt 34 kr. Elölég bélyeg
8 frt 85 kr. Jutalek 1 frt 50 kr. Házjóvede-
lem után 683 frt 33 kr. Nyomatvány után 10
frt. Adó után 80 frt 43 kr. Összes bevétel
1018240 frt 32 kr. — Kiadás: Osztalekra
466 frt. Leszámitolt váltókra 267801 frt 19
kr. Leszámitolt előlegekre 1985 frt, Kamatra
350 frt 77 kr. Kam. betétre 85768 frt 68 kr.
Érczpenzvásárlásra 5943 frt 38 kr. Ertekpapír
vásárlásra 4679 frt 32 kr. Szelvény vásárlásra
827 frt 60 kr. Folyó számlara 598592 frt 15
kr. Elölég bélyegre 18 frt 80 kr. Üzleti költ-
ségre 66 frt 55 kr. Házjóvedelem 80 frt 82
kr, Tiszti fizetésre 823 frt 35 kr. Adóra 51
frt 19 kr. Penzkészlet június 1-én 50795 frt
62 kr. Összes kiadás: 1018,240 frt 32 kr. —
Debreczen, 1886. június 1.
* Az iparos iskola megnyitása óta évröl-
évre sokan voltak egyesek és társulatok, kik
az iparos tanulók oktatásának fontos ügye
iránt érdeklödésből a kerö szöszotat meghál-
gatva, kegyes adományokkal nevelték a nemes
varos által előirt azon ösztöndíj összeget, mely
az iparos tanulók közt a kövizsgálat alkál-
mával a szorgalom és jó magaviselet gyarapi-
tása végett jutaom kepen kiszokott osztani.
Az ipariskolai bizottság ezen iskolai év vege-
vel is megnyitja kerelmét egyesekhez és tár-
sulatokhoz egyaránt. Meltöztassanak az ösztön-
díj összeget ez évben is kegyes adományokkal
gyarapítani s adományait folyó hó 20-ig
Döczy Gedeon ip. isk. igazgatóhoz — lakása
czegled u. 2569. — eljuttatni,
* Az iparos iskolában a kövizsgálatok a
követező rendben, hejyeken és időben tartat-
nak: jun. 20. d. e. 9-11 órakor az I. osz-
tályu rajziskola A, B, C, D, E csoportjai a
főiskola elemi osztályai tanszermében, — jun.
20. d. u. 3-5 órakor a második osztályu rajz
iskola A csoportja a főiskola rajztermében, B,
C, D csoportjai az elemi iskolai tantermekben.
Június 22-én délután 6-8 órakor az esti is-
kola A, C, D csoportjai a főiskola elemi osz-
tálya — az előkészítő osztály A csoportja a
reáliskola I. osztálya — az első oszt. B cso-
portja a röm. kath. elemi iskola emeleti
tantermében. — Június 25-én délután 6-8
órákor az esti iskola II. osztályának A, B,
csoportjai a főiskola elemi osztálya, C cso-
portja a reáliskola IV. oszt. tantermében, az
előkészítő osztály B, C csoportjai a röm. kath.
elemi fískolában. — Június 27. délelött 9-11
órákor a rajziskola III. osztálya a főiskola
rajztermében. Június 29. délután 6-8 órákor
az esti iskola III. osztályának A, B, C cso-
portjai a főiskola központadaja termében. —
Június 20. délelött 11 s délután 5 órákor a
ref. vallásu iparos tanulók a vallástánból vizs-
gálatnak. Döczy Gedeon ip. isk. igazgató.
* A dijakok. Tudvalevö dolog hogy Szent-
györgyi a volt igazságügyministeri államtitkár
ismeretes rendeleite folytán az ország minden
bíróságánál vagy eleresztettek a dijakokat
vagy pedig napidukkal leszállítottak. Igy ezen
orsót a helybéli tva-ék és járásbírósbái nap-
dijukok sem kerülhettek el, a menyiben az ö

A férfiak imádással rajongtak körül, a
nők csodáltak és irigyeltek elbavölő szépsé-
geért és duscagdagságáért, de szólni, este-
lyeiröl elmaradni nem mertek.
Adél mint egy királyné ragyogott kö-
zöttük uralkodott felettök imponáló szépsége
és vagyona hatalmával.
Esti kilencz óra lehet. A fényesen ki vi-
lágított szalonban ezuttal is válogatott társa-
ság gyült egybe. Csoportokra szakadozva tár-
salgnak egyröl-másról, élvezetes és unalmas
tárgyakról, legtöbbit a nőten urak hájáról.
Kifogyhatatlanok valának az arra való em-
lekezésben, annak dicsöitéseben.
Adél egyszeru ruhában volt. Félig le-
eresztett gyönyörű fűrtet kék szalag fogta át,
s tartotta össze. Szép arca halovány és mo-
solygó.
Olykor olykor türelmetlen tekintetet ve-
tett a szalon ajtajára. Mintha valakit várna
meg. Ilyenkor arca elveszté mosolyát, csöng-
geteg szomorú kifejezésüvé vált. De c-ak
pillanatil volt igy, aztán ismét mosolygott.
Sorra járta az egyes csoportokat. Min-
denkinek tudott valami tetszötöt mondani,
mi szokot aztán mód nélkül elragadta.
Majd egy sajtáságos társaság felé tartott.
Két nőböl és egy férfiböl állott az; hanem
aztán azt meg is lehetett nézni, a ki meg-
nézte, nem hagyta egy pillanatra. A két nő
rikító élénk színü selyem ruhában a pamla-
gon ült, a férfi pedig velök szemben egy fo-
utaliban nyujtözködött.
Szök melü, sovány, mintegy 30 éves le-
hetett az egyik nő, gömbölyü szemei kifeje-
zestelenségek, bizonytalan színezetök folytán
rendkívül hasonlítottak, ugyan mihez is? oh
igen! a ponty szeméhez. Fölsmeretö jelei
még a tuiságos szök kéz és láb és a még
tulságosabban kevés, ritka fogak. A másik, az
bizonyos tekintetben épen ellentété volt, ala-
csony s jókorán elhízott vastagtermetü, de
szemei aprók voltak és feketék, és ha az

1 frtos
szállitató
Ugy látsz
torvényos
rásbírosá
igen hajr
ertesülte
igazságüg
pore kijé
visza ne
tik műkö
az új ige
a törven
net fenak
nyomorra
net rende
hetése —
* A
vásárolm
mat, meg
csoda az
tom a vál
— E
— E
gai nincse
— N
De
megkerde
tud K. N
— N
a polgár.
— N
— N
rángatra
disztöt, s
könyve is
k ö n y v
— N
ják? Azt
tes ember
— A
mondani i
Hat
üstöt ker
kerdezte
— H
riának?
— A
— A
egy gyöul
neki s azt
nalam neg
Igaz ni,
már egy fe
— E
szertöjone
bátyám.
— N
szedet K.
— N
Es hi
vasottság
— E
Erröl
a ki öröm
tekedezve
egy új kö
bau. Az is
venni a tö
— A
Ejnye no
a vászouc
De ha már
jó volna ta
új könyvet
— A
menjen el
egygyüs
akkor val
mondhatök
jele a tul
nagy fogak
nem foghat
vetés út.
A férfi
élénk moz
ugyanily e
fűrjetit tar
bosszantom
elipástó jak
Szeme
az ugorkar
Arca feket
feketebnek
zatán, mint
E há
legfeleimes
meg azt is
annak ki ve
macskán ur
azt, apró k
sem ismert
rátságban v
Ezekh
ták elcsend
ugrálnak fe
— Ide
szóló Adél
egy kis uj
— J
— J
ingallárját
gáhatok?
— Ón es
— szölt az
— Ig
a professor

enni szándékozik a szükséges adak... 1 frtos napidíjuk is Junius elsejével 80 krra...

paros iskola megújítása óta évről-évre... az iskola megújítása óta évről-évre...

ok. Tulvalévő dolog hogy Szent... az iskola megújítása óta évről-évre...

kor túrelmetlen tekintetet ve... az iskola megújítása óta évről-évre...

ak és feketék, és ha az... az iskola megújítása óta évről-évre...

1 frtos napidíjuk is Junius elsejével 80 krra... az iskola megújítása óta évről-évre...

* A paraszt-tudós. (Mikor könyvet akar... az iskola megújítása óta évről-évre...

Erről azonban egy iskolás fiú is tudott... az iskola megújítása óta évről-évre...

A férfi a profesoré állandó udvarlója... az iskola megújítása óta évről-évre...

Ezekhez jött Adél. Mikor közlelni lát... az iskola megújítása óta évről-évre...

lami Dóczy nevű írta. Aligha nem a leány... az iskola megújítása óta évről-évre...

* A debreczeni jótékony nőgyűlés folyó hó... az iskola megújítása óta évről-évre...

* Husárok. Megállapítva s bejelentve... az iskola megújítása óta évről-évre...

* Piaczi árak 1886. június 1-én megtar... az iskola megújítása óta évről-évre...

* Somogyi Károly szintársulatáról csak... az iskola megújítása óta évről-évre...

gyogyús-g felvehető a szem kifejezései közé... az iskola megújítása óta évről-évre...

* Mindenütt kész segítség. Varjas. Tenes... az iskola megújítása óta évről-évre...

* Történeti naptár. Szerda, jun. 2... az iskola megújítása óta évről-évre...

* Képzőművészet. Budapesti sorsvasárnap... az iskola megújítása óta évről-évre...

Vasúti menetrend. Debreczenből indul... az iskola megújítása óta évről-évre...

műk nincs. Azok az asszonyok, a kik viselik... az iskola megújítása óta évről-évre...

Muzsák. Trefort Agoston... az iskola megújítása óta évről-évre...

* Képzőművészet. Budapesti sorsvasárnap... az iskola megújítása óta évről-évre...

Vasúti menetrend. Debreczenből indul... az iskola megújítása óta évről-évre...

Felirás szerkesztő: Gáspár Imre... az iskola megújítása óta évről-évre...

